

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І.І. МЕЧНИКОВА
ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
Кафедра економіки та моделювання ринкових відносин

***Фінансові аспекти
розвитку держави,
регіонів та суб'єктів
господарювання: сучасний
стан та перспективи***

*Збірник матеріалів
I Міжнародної науково-практичної конференції
25-26 грудня 2015 року*

Рекомендовано до друку Вченою радою Інституту інноваційної та післядипломної освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова. Протокол № 4 від 15 грудня 2015 року.

Редакційна рада:

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин (*голова редакційної колегії*); **Осипов В.І.**, д.е.н., професор, професор кафедри економіки та моделювання ринкових відносин; **Маслій Н.Д.**, к.е.н., доцент кафедри економіки та моделювання ринкових відносин; **Дем'янчук М.А.**, к.е.н., старший викладач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин (відповідальний секретар); **Захарченко Н.В.**, к.е.н., старший викладач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин.

Ф 59   Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи. Збірник матеріалів I Міжнародної науково-практичної конференції 25-26 грудня 2015 року м. Одеса. – Одеса: Бондаренко М.О., 2015. – 520 с.
ISBN 978-617-7261-65-9

У збірнику опубліковані доповіді з актуальних питань світового господарства і міжнародних економічних відносин; економіки та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); розвитку продуктивних сил і регіональної економіки; економіки природокористування та охорони навколишнього середовища; демографії, економіки праці, соціальної економіки і політики; математичних методів, моделей та інформаційних технологій в економіці; механізмів регулювання економіки.

Для наукових працівників, викладачів, студентів економічних спеціальностей, працівників фінансово-кредитних установ та підприємницьких структур.

УДК 330:336

Адреса редакційної ради:

65009, Україна, м. Одеса, вул. Говорова, 4, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Інститут інноваційної та післядипломної освіти, кафедра економіки та моделювання ринкових відносин.

Матеріали збірника друкуються мовою оригіналу.

Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, географічних назв, цифр та інших відмінностей несуть автори публікацій.

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

<i>Kiforenko O.V.</i>	The usage of the quality management systems as the guarantee of competitive production.....	355
-----------------------	---	-----

ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

<i>Зосименко Т.І.</i>	Роль екологічної компоненти корпоративної соціальної відповідальності у нарощуванні репутаційного капіталу підприємства.....	358
<i>Крисак А.І.</i>	Фінансово-економічне регулювання земельних відносин щодо використання земель населених пунктів.....	360
<i>Хорішко І.В.</i>	Напрями удосконалення екологічного контролю в Україні.....	362
<i>Сизоненко О.А.</i>	Необхідність та доцільність створення метановугільної галузі.....	364
<i>Зоря П.С.</i>	Інтегральна оцінка управління ефективністю роботи екологічно чистого сільськогосподарського виробництва.	367
<i>Бурлака Н.І. Коломієць Т. В. Кушнерчук О.А.</i>	Оцінка впливу воєнних дій на процеси руйнування біосфери.....	368
<i>Шостак Л.Б.</i>	Проблемы устойчивого развития Украины в современных условиях.....	370
<i>Киселева Р.А.</i>	Механизм внедрения системы экологического страхования рисков хозяйственной деятельности на мелиорированных землях в Украине.....	372
<i>Павлюк Л.В. Семенченко Ю.Р.</i>	Важливість державної екологічної політики України...	375
<i>Бурлака Н.І. Коломієць Т. В. Панасюк Т.</i>	Аналіз сучасного стану екологічної ситуації у Вінницькій області.....	377
<i>Никола С.О.</i>	Стимулирование развития экологоориентированного бизнеса.....	379

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

<i>Князева О.А.</i>	Синергетичний ефект від впровадження проекту «Електронний уряд» в Україні.....	382
<i>Федотова Т.А.</i>	Особливі риси функціонування сучасного ринку праці	384

- розрахунок інтегрального показника ефективності шляхом використання всіх показників.

Як висновок, зазначимо, що вимірювання ефективності екологічного виробництва передбачає встановлення критерію, який повинен бути єдиним для усіх ланок економіки - від підприємства до економіки держави в цілому. Таким чином, загальним критерієм економічної ефективності виробництва є ріст продуктивності суспільної праці [1]. Ефективність екологічного виробництва знаходить конкретний кількісний вираз у взаємопов'язаній системі показників, що характеризують ефективність використання основних елементів виробничого процесу. Система показників економічної ефективності виробництва повинна відповідати наступним принципам: забезпечувати взаємозв'язок критеріїв і системи конкретних показників ефективності виробництва; визначати рівень ефективності використання всіх видів, застосовуваних в виробництві ресурсів; забезпечувати вимірювання ефективності виробництва на різних рівнях управління; стимулювати мобілізацію внутрішньовиробничих резервів підвищення ефективності виробництва. Обов'язковість у використанні зовнішніх чинників не є такою жорсткою, як по відношенню до внутрішніх чинників ефективності виробництва. Певне ігнорування підприємствами цієї вимоги може лише загальмувати темпи зростання ефективності.

Література: 1. Андрійчук В. Г. Економіка аграрних підприємств : [підручник] / В. Г. Андрійчук. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К. : КНЕУ, 2002. – 624 с. 2. Богатин Ю.В. Оценка эффективности бизнеса и производства : [уч. пособие] / Ю.В. Богатин, В.А. Швандар. – М.: Финансы, 2001. – 254с. 3. Завадський Й. С. Менеджмент: підручник для студ. екон. спец. вищ. навч. закл.: у 2 т. / Й. С. Завадський. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – Т. 2. – С. 561–570. 4. Лафта Дж. К. Эффективность менеджмента организации: учеб. пособ. / Дж. К. Лафта. – М.: Русская Деловая Литература, 1999. – С. 231–234. 5. Charles W. L. Hill Strategic Management Theory. An integrated approach / Charles W. L. Hill, Gareth R. Jones. – New York.: Houghton Mifflin Company, 2004. – P. 89–90.

Бурлака Н.І.,
кандидат економічних
наук, доцент кафедри
економіки та аналізу,

Коломієць Т. В.,
асистент кафедри
економіки та аналізу,

Кушнерчук О.А.,
студентка агрономічного
факультету,

*Вінницький національний аграрний університет,
м. Вінниця, Україна*

ОЦІНКА ВПЛИВУ ВОЄННИХ ДІЙ НА ПРОЦЕСИ РУЙНУВАННЯ БІОСФЕРИ

Будь-яка військова діяльність завдає шкоди біосфері, й передусім людині, тому за своєю суттю вона має антиекологічний характер. Глобальні воєнні дії із застосуванням ядерної, хімічної і бактеріологічної зброї поза всяким сумнівом будуть означати повне руйнування біосфери і загибель людської цивілізації. Сучасна війна й підготовка до неї стають дедалі дорожчими. Розробка, виготовлення й випробування нових видів зброї лягає непосильним тягарем на економіку країн світу. Але найбільша небезпека полягає в злочинних планах сучасних мілітаристів використати для війни потаємні, глибинні сили природи. Розробляються й уже частково апробуються способи безпосереднього впливу на природу з метою агресії, методи зміни клімату, впливу на газообмін і тепловий баланс атмосфери та гідросфери, створюється «геофізична» зброя.

Метою дослідження є оцінка впливу воєнних дій на процеси руйнування біосфери.

Для України війна на сході крім найочевидніших наслідків війни таких, як загибель людей, знищення домівок, загальної руйнації та злиднів, призводить до погіршення економічного стану країни, загрожує оточуючому середовищу, погіршує

соціальні умови життя. Сильне забруднення питної води чи пошкодження потужного промислового об'єкту неминуче призведуть до хвороб і загибелі людей, що в свою чергу викличе проблеми економічного характеру. Саме тому необхідний всеосяжний підхід до визначення наслідків війни та шляхів їхнього вирішення.

На утримання Армій та їх озброєння витрачаються колосальні кошти. Сумарні воєнні витрати у світі наблизились до 1 трлн.доларів. Саме існування збройних сил і військової промисловості є джерелом забруднення та деградації довкілля. На військові потреби в світі щорічно витрачається 2-3% енергетичних ресурсів, 3-4 % запасів нафти. 3% території розвинених країн відводиться під військові бази, склади, полігони, а це – родючі землі. У всьому світі військові займають близько 42 млн га суші. Витрати на військові потреби у світі переважають витрати на охорону здоров'я - у 2,5 рази, на освіту – у 1,5 рази. Це в той час, коли мільйони людей недоїдають, живуть у жахливих умовах, п'ють брудну воду. На підготовку війни використовуються новітні технології. Військова промисловість є однією з найбільш екологічно шкідливих: один лише військово-промисловий комплекс США щорічно дає до 500 тис.тонн токсичних відходів [1]. Безперервно знищується застаріле військове обладнання, що також пов'язане із забрудненням довкілля. Цілком очевидні і економічні, моральні та екологічні збитки суспільства від будь-яких війн. Збройні сили залишили свій слід в усіх регіонах світу. У період холодної війни місцем протистояння стали навіть Арктика і Антарктида. В цих регіонах було проведено більше 500 ядерних вибухів. Серйозні порушення природного середовища спостерігаються під впливом локальних військових конфліктів. Треба згадати війну у В'єтнамі, воєнні дії в Афганістані, Іраку, Югославії. Кожен з цих конфліктів приніс не тільки людські втрати, страждання тисяч родин, але й руйнування природних екосистем.

Найбільшу загрозу для людства і природного середовища становить ядерна зброя. Але не менш небезпечна хімічна і бактеріологічна зброя. Взагалі ми вважаємо, що будь-які війни не сумісні з поняттям людської цивілізованості. Сьогодні, за офіційною статистикою, в США й Росії, країнах НАТО зберігаються тисячі ядерних боєголовок (не враховуючи боєголовки Китаю, Індії, Іраку, Ірану, Афганістану, Пакистану, Північної Кореї та ін.), які можуть спричинити різкі катастрофічні зміни в атмосфері, знищення всієї біоти планети. Такою катастрофою може стати ядерна війна.

Гігантські пожежі, що виділяють в атмосферу величезну кількість аерозолів і викликають В«ядерну ніч». Вперше на надзвичайну важливість масових пожеж для подальшого каскаду необоротних глобальних кліматичних і екологічних змін вказав в 1982 році німецький вчений Пауль Крутцен. Серії ядерних вибухів загальною потужністю 100-10000 Мт можуть спричинити метеорологічну катастрофу глобального масштабу, що матиме такі наслідки:

– забруднення атмосфери величезною кількістю пилу, попелу й сажі після ядерних вибухів і пожеж;

– в містах, де зосереджено багато займистих матеріалів (деревини, пластмас, фарб) горітиме все, причому пожежі набудуть глобального характеру. Це пояснюється тим, що густина горючої речовини в містах складає 20-30 г/см³, тоді як у лісі - всього 2 г/см³ (у лісі через брак кисню при цьому вигорає близько 20% горючих речовин, тоді як у місті - до 100%) через велику кількість багатопверхових будинків і наявності в них величезної кількості порожнин і при концентрації теплового імпульсу більш як 20 кал/см виникає ефект "вогняного торнадо", коли горить усе - навіть залізо. Це явище спостерігалось під час другої світової війни, коли масово бомбардували міста Гамбург і Дрезден. Полум'я 114 від будинків, які горіли, зливалось в одну вогняну хмару діаметром у кілометр й заввишки в багато сотень метрів;

– в результаті ядерного бомбардування в атмосферу надійдуть пил, попіл і сажа (300 млн. т), які за один-два тижні повністю затягнуть небо над всією Землею, що зменшить доходить менше як 1% сонячного світла, а наступних трьох тижнів - не більше 10%). Настане "ядерна ніч", що триватиме декілька місяців, яка спричинить загибель врожаю, зникненню рослинного покриву, адже на поверхню Землі не буде

попадати достатня кількість сонячного освітлення, яка б забезпечила процес проходження фотосинтезу та утворення органічної речовини.

В результаті масового ядерного бомбардування відбудеться: сильне заповнення атмосфери, яке надовго встановить інверсійний розподіл температури. Локальна конвекція при цьому припиниться і відповідно зникне північний цикл глобальної природної циркуляції атмосферного повітря, а південний цикл пошириться на всю Землю. Сажова хмара буде опоясувати всю планету і встановиться непроглядна пільма. Сажа, яка на відміну від пилу й кіптяви, сильно поглинає випромінювання і дуже повільно осідає, спричинить охолодження приземного шару повітря атмосфери на 40-50 °С на протязі декількох місяців в північній півкулі (тут мешкає 85% населення світу) та на 0-10 °С- в південній, настане "ядерна зима"; теплове нагрівання атмосфери на 1 °С сприятиме утворенню ураганних вітрів; віст озону зменшиться на 50%, що збільшить надходження ультрафіолетового проміння до смертельних для людини доз; масова загибель людей.

Сучасний світ складний, багатогранний та суперечливий. В той же час він об'єктивно стає все більш взаємозалежним, все більш цілісним: інтенсивно проходить інтернаціоналізація діяльності, росте потяг до різностороннього співробітництва, розширюється інтерес до наукових і культурних цінностей різних країн і народів. Тепер зрозуміло, що безпека кожного народу невід'ємна від безпеки всього людства. Все це вимагає нового політичного мислення, конструктивних підходів до вирішення проблем міжнародного миру і безпеки, активного будівництва нових міжнародних відносин.

Література: 1. Магура Н. Л. Біологія навколишнього середовища / Н. Л. Магура. – К. : «Громада», 2001. 2. Коржнев М.М. Концептуальні основи поліпшення стану довкілля України / Коржнев М.М., Міщенко В.С., Шестопапов В.М., Яковлев Є.О. – К. : РВПС України, 2000. –75с.

Шостак Л.Б.

доктор економічних наук, професор, зав. кафедри економіки і менеджмента
*Університет сучасних знань,
г. Київ, Україна*

ПРОБЛЕМЫ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ В СОВРЕМЕННЫХ УСЛОВИЯХ

В XXI веке экологический фактор стал определять как перспективы благосостояния отдельных народов, так и условия выживания всей планеты. Устойчивое развитие предполагает не только сглаживание экономических циклов мировой экономики, но и обеспечение определенного качества жизни с точки зрения экологической и социальной составляющих условий жизни. Сегодня экстенсивное развитие экономики Украины, техногенные катастрофы, отчуждение и разрушение 20% территории в результате военного конфликта на востоке страны ставят вопрос о реальности перспектив устойчивого развития Украины.

Цель - выявить основные факторы обеспечения устойчивого развития экономики современной Украины.

В условиях, когда рост выпуска сопровождается прогрессивным загрязнением окружающей среды, истощением топливных и минеральных сырьевых ресурсов, ухудшением качества природных ресурсов жизнеобеспечения и разрушением территориального базиса размещения производства имеет место природно-ресурсное ограничение экономического роста. С учетом социально-экологических ограничений экономического роста нами разработана модель устойчивого равновесия экономической системы [1, 2], которая включает равенство:

$$Q = F \left\{ K \cdot L \cdot \sum (R_i - R_i^r) \cdot \sum (S_i - S_i^r) \right\}, \quad (1)$$